BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea

EXEMPLARUL { În România 8 lei / În străinătate 6 lei

Nr. 327 Marți 28 Noembrie 1939

8 Pagini

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

8 Pagini P

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 În străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMĂ ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.

Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

UN PROGRAM

La solemnitatea de Vineri seara dela Palatul Regal, cu prilejul depunerii jurământului noului guvern prezidat de d. Gh. Gh. Tătărăscu, M. S. Regele, într'o scurtă și limpede cuvântare, a făcut urările Sale pentru înfăptuirea programului enunțat în linii largi de primul sfetnic al Tronului, precizând:

„De aceea contez pe tot sufletul și pe toată conștiința Domniilor Voastre, că veți fi păzitorii credincioși ai legii și veți pune toată râvna pentru ca opera de moralizare și de cinste să se întărească pe zi ce trece.

In aceste condițiuni, muncind fără nicio șovăire pentru binele țării, veți bine merita recunoștința Patriei".

In mijlocul frământărilor extraordinare cari agită nu numai popoarele europene, ci întreaga politică internațională a lumii, națiunile și-au dat seama că e necesară o disciplină salutară pentru a fi pregătite în vederea oricărei eventualități. Prima condiție la baza acestei discipline este cinstea; pe ea se bazează justa întrebuințare a banilor strânși din contribuția voluntară a colectivității, pe ea se bazează capacitatea de noi sacrificii, grație ei știm că vor domni rânduială deplină și un perfect echilibru în balanța veniturilor și a cheltuelilor statului, a cărui propășire o dorim cu toții.

In vremuri de liniște patriarhală, în vremuri de pace când în atmosferă nu plutea ecoul luptelor sângeroase ce se dau undeva, departe, pe fronturi, când telegramele nu aduceau nici temerea, nici neliniștea îngrijorătoare de azi, încălcările făcute în domeniul cinstei puteau fi socotite drept fapte ce intrau esclusiv în domeniul justiției represive, în domeniul paragrafelor codului penal.

Nicăeri nu erau fenomene locale și oamenii dintr'o țară nu se deosebeau de cei din alte părți, în acea psihoză de materialism ce a învăluit lumea în ultimele două decenii, acea goană teribilă după satisfacții materiale obținute cât mai în grabă, cât mai complet, indiferent prin ce mijloace.

In structura morală a indivizilor în parte, exemplul contagios provoca o slăbire a reacțiunei firești față de ceace se considera totdeauna drept ceva neîngăduit, ajungând pe calea unei deformări totale în materia cenușie unde sălășluia conștiința.

Doar gândul că se pot ivi perspectivele unui pericol pentru colectivitatea întreagă, certitudinea că trebue să desăvârșim pregătirea noastră în toate domeniile spre a face față tuturor imprejurărilor, accentuiază necesitatea de a veghia ca o perfectă rânduială să domnească în administrarea averei obștești, destinată scopurilor înalte de care o țară are absolută nevoe mai ales în timpurile pe cari le trăim.

O abatere dela această directivă nu ar constitui, ca altă dată, doar o faptă penală pedepsită de coduri, ci ar avea semnificația unei gravități fără seamăn, pentru că ea ar lovi însăși platoșa pe care o țară și-o consolidează spre a-și duce mai departe existența ei în decursul veacurilor.

Mergând pe calea indicată de Suveranul țării, veghiând ca materialul uman din administrația publică să se conforme întocmai poruncii pe care ne-o impune vremea, guvernul — așa cum a spus d. președinte al consiliului — va putea înfăptui programul său de înoire, de pacificare, de întărire în toate domeniile, sub egida solidarității naționale.

O ELITĂ INTELECTUALĂ

de M. MORA

Arătând cauzele și scopurile reformei învățământului secundar, ministrul educației naționale le făcea și considerațiunile următoare în expunerea de motive:

„Ideea călăuzitoare, care a determinat toate dispozițiunile înscrise în această lege, este pregătirea unei elite care la vremea ei să poată conduce treburile publice cu toată competința necesară. Desigur, nu putem afirma că în școlile superioare calitatea studenților s'a ameliorat. De o selecție reală, făcută prin examenul de bacalaureat, nu se poate vorbi".

Constatarea unui regres în pregătirea procurată de învățământul secundar se manifestă și în alte părți.

Astfel, în Franța este repetată în toți anii, cu prilejul „Concursului general", unde se prezintă elevii presupuși ca cei mai înzestrați și mai instruiți. Prin compararea lucrărilor din epoca de după război cu lucrările dinainte, se deduce inferioritatea celor dintâi, atât din punctul de vedere al concepției cât și din punctul de vedere al exprimării.

In privința cauzelor, se susține că durata și intensitatea războiului mondial, frământările și îngrijorările ulterioare și fără termen, au pricinuit o inferiorizare aproape generală; că dacă este adevărat că știința și-a continuat evoluțiunea, în unele domenii chiar cu salturi mari, literatura, arta și economia se găsesc la un nivel mai jos decât altă dată, dovadă că nu se mai produc opere cu răsunet în timp și în spațiu, și că în labirintul economic se dibuește încă fără speranță de normalizare; că era firesc dar ca și școala să sufere de aceeași anemie.

Și cu toate acestea, și-a făcut drum și prinde tot mai multă consistență în lumea didactică conștiința unei cauze specifice în dezechilibrul dintre ce se așteaptă dela învățământul secundar și ce fecundează el.

Ea se desprinde din zigzagurile intervenite în multe părți, cu intenții bune dar cu rezultate contrarii.

Astfel, în 1902, ministrul de instrucțiune Leygues, interpretând vederile radical-socialiste, reformează învățământul secundar francez, amputând într'o măsură mare studiile clasice și dând extensiune în aceeaș proporție celor pozitive.

După douăzeci de ani, se constată o scădere a potențialului de judecată și de redare, o eclipsă a sintezei caracteristice spiritului francez. Somitățile universitare se plâng de reducerea capacității de percepere și asimilare la seriile perindate înaintea lor, de un orizont mai strâmt, de stingheriri în elanul intelectualității tinere, de perspectivele unor mai slabe recolte de elemente remarcabile.

Atunci, în una dintre cele mai importante publicațiuni, un om cu mare autoritate în materie, Thamin, rezumă astfel acele îngrijorări: „Învățământul secundar trebue să rămână învățământ secundar. Această axiomă cuprinde

(Continuare in pag. 2-a)

ISTORICA ȘEDINȚĂ A SENATULUI

MĂRIA SA MARELE VOEVOD DE ALBA IULIA A DEPUS JURĂMÂNTUL CA SENATOR DE DREPT

EVOCAREA ZILEI DE 25 NOEMBRIE, 1914, CÂND M. S. REGELE CAROL II A INTRAT IN SENAT

Măria Sa Marele Voevod Mihai, rostindu-Și cuvântarea

Ședința solemnă ce s'a desfășurat eri la Senat, în fața guvernului și a reprezentanților națiunii, va rămâne în istoria țării noastre, un strălucit eveniment menit să arate trainica legătură ce există între națiune și dinastie.

Măria Sa Marele Voevod de Alba Iulia, Moștenitorul Tronului, a depus în fața maturului corp, după datina țării, jurământul ca senator de drept.

Odată cu acest eveniment, care consfințește un nou legământ între Prințul Moștenitor și națiunea română, s'a evocat în aceiași înălțătoare ședință ziua de 25 Noembrie 1914 când M. S. Regele Carol II, acum un sfert de veac, a intrat în Parlamentul țării.

Avântul căldura și entuziasmul unanim, cu care reprezentanții națiunii și publicul din tribune au primit pe Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba Iulia în incinta Senatului dovedesc dragostea cu care întreg poporul românesc înconjoară pe Măria Sa Marele Voevod Mihai.

*

(Darea de seamă a acestei ședințe istorice o publicăm în pag. III).

Dăm mai jos cuvântarea pe care a rostit-o cu acest prilej Marele Voevod Mihai în incinta maturului corp:

CUVÂNTAREA MARELUI VOEVOD MIHAI

Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,

Vă mulțumesc din toată inima pentru caldele cuvinte pe care Mi le-ați adresat, cum și pentru sentimentele de afecțiune ce Mi le-ați arătat prin manifestația cu care M'ați întâmpinat.

Azi, când păsesc pentru prima dată, după datina țării, în această adunare, ca senator de drept, îmi dau mai bine seama ca oricând de îndatoririle ce le am de îndeplinit ca Principe Moștenitor și ca Român. (Aplauze îndelung prelungite, ovații).

Faptul că în această zi în care depun legiuitul jurământ se împlinesc douăzeci și cinci de ani de când Tatăl meu iubit a fost primit în Senatul țării, mărește emoția ce a răsărit în această clipă în inima mea și mă îndeamnă și mai puternic a-Mi îndeplini fără preget și cu toată convingerea datoria Mea față de Patrie și Rege. (Aplauze prelungite, ovații).

Adânc pătruns de însemnătatea acestei zile, Vă asigur că voi urmări cu tot interesul și cu toată atențiunea lucrările Maturului Corp.

Doresc ca prin aceasta să dau încă o dovadă despre hotărirea Mea de a face tot ceea ce-Mi stă în putință pentru a răspunde așteptărilor Țării și a răsplăti străduințele de fiecare clipă pe care iubitul Meu Părinte le face pentru a Mă apropia cât mai mult de vrednicia iluștrilor Mei strămoși. (Aplauze furtunoase, ovațiuni).

Trăiască Majestatea Sa Regele! (Strigăte de Ura! Senatul ovaționează îndelung).

Trăiască România!

(Strigăte de Ura! Senatul ovaționează îndelung).

POLITICA EXTERNA A ROMANIEI

RĂMÂNE NESCHIMBATĂ

DECLARAȚIILE D-LUI PRIM-MINISTRU GH. TĂTĂRESCU

„Vom desăvârși organizarea tuturor forțelor militare și materiale ale țării în vederea apărării patrimoniului național și pentru apărarea neutralității țării pe care o vom menține fără nici o abatere în toate împrejurările" — a spus președintele consiliului de miniștri cu prilejul cuvântării ținute la Palatul regal în fața Majestății Sale Regelui.

Apărarea patrimoniului național și apărarea neutralității țării, iată principiile conducătoare ale politicei noastre externe în aceste grele timpuri. Dacă primul principiu își are izvorul în conștiința națională și este condiția esențială și temeiul statornic al politicei noastre externe în toate timpurile și pentru totdeauna, cel de al doilea reprezintă dorința de pace a poporului român, dorința de pace și de bune relațiuni cu toate puterile europene și în deosebi cu toți vecinii.

De altfel, primul ministru a precizat, în declarațiile făcute reprezentanților presei străine, acest caracter de continuitate al politicei românești.

„Voi aduce la cunoștința țării în câteva zile programul nostru de guvernământ" — a spus președintele de consiliu ziariștilor străini.

„Tin deocamdată — a adăugat d-sa — să precizez că politica externă rămâne neschimbată. Ea reprezintă voința statornică a întregei țări de a păstra cu lealitate neutralitatea față de beligeranți și de a dezvolta raporturi de pașnică și bună înțelegere cu statele vecine. Prezența la Ministerul de Externe a prietenului meu Grigore Gafencu este o chezășie de continuitate".

Țara întreaga dorește în mod hotărît această continuitate. Ea este conformă cu spiritul pacific care însuflețește ideologia politică a țărei noastre, conformă cu tradiția acestei politici și cu interesele țărei.

Ea rămâne însă în acelaș timp strâns legată de apărarea integrității patrimoniului național, obiect permanent al preocupărilor noastre și pentru care guvernul va avea în toate împrejurările — așa cum și-a exprimat credința primul ministru în fața Suveranului — „sprijinul tuturor constiințelor românești".

La Ultima Oră:

CUM SE DESFĂȘOARĂ RĂSBOIUL NAVAL

In corpul ziarului:

DEMISIA D-LUI GENERAL GABRIEL MARINESCU DIN POSTUL DE PREFECT AL CAPITALEI

NUMIREA NOULUI PREFECT

STATELE NEUTRE ȘI RĂZBOIUL NAVAL

de I. LUGOSIANU

Războiul pe mare a căpătat, la mai puțin de trei luni dela isbucnirea ostilităților, un caracter de violență, pe care în cursul conflictului mondial nu l-a atins decât în 1917. Mările și oceanele sunt adevăratul teatru al conflictului de astăzi. Ele prelungesc cu o mie de kilometri spre nord ingustul front terestru franco-german dintre frontierele neutre ale Elveției și Țărilor de Jos. Pe acest câmp de luptă ostilitățile au de trei luni un caracter înveterat de așteptare. Aceiași șovăire se observă și pentru luptele aeriene. Cu excepția celor câtorva atacuri din Scoția, care au avut ca obiectiv tot baze navale, ele dau deasemenea impresia unei tactici de expectativă: dela începutul operațiilor militare până acum, nici o bombă aeriană germană n'a căzut pe teritoriul francez; nici una franceză pe teritoriul german. Pe pământ și în aer adversarii se observă, își încearcă forțele, își studiază posibilitățile.

Pe apă în schimb războiul naval și aero-naval se desfășoară cu o înverșunare, care crește în fiecare zi. Războiu bizar, în care grosul forțelor maritime stă cu prudență la adăpostul barajelor de mine în bazele navale și în care tactica surprinderii este singură întrebuințată: surprinderea submarinului, a torpilei sau bombei aeriene, a minei submarine. Ca într'un imens război de asediu, beligeranții par a aștepta dela foame, rezultatele, pe care astăzi nu le pot cere armelor. In lupta fără cruțare între cele două blocade — cea anglo-franceză contra Reichului, cea germană contra aprovizionării britanice — folosirea, pe o scară întinsă, a minelor flotante, care a dus în ultima săptămână la pierderea a numeroase vase de comerț britanice și neutre, a introdus un element nou și a pus și mai mult în evidență infățișarea complexă a războiului naval. Acesta apare într'adevăr — așa cum se desfășoară azi — ca un episod al războiului economic și urmărește rezultate politice și diplomatice, care în ultimă analiză trebue să se transforme în avantaje strategice.

Blocada engleză urmărea tăierea posibilităților de aprovizionare germane, mai ales în carburanți și materii prime necesare industriei de război, căci resursele continentale lăsau deschise Reichului în destul de largă măsură, posibilitățile de aprovizionare cu alimente. Ea lovia însă până azi numai importul german. Germania a reacționat cu vivacitate pe lângă neutri, cari asigurau pe o scară destul de întinsă tranzitul acestui import. Insuficiența folosirii submarinelor și armei aeriene a dus totuși la întrebuințarea minelor derivante, arme oarbe, interzise de convenția dela Haga, care apar deosebit de primejdioase pentru beligeranții, care stăpânesc marea, ca și pentru neutrii, care o folosesc. Marea Britanie și Franța au hotărît, ca represalii, să blocheze nu numai importul german, ci și exportul, spre a lipsi Germania de devize, lărgind astfel blocusul economic într'un blocus financiar.

Legitimitatea acestor metode poate fi obiect de discuții din punct de vedere juridic. Acestea ar fi însă zadarnice. Din punct de vedere practic, o luptă pentru existență este pornită între beligeranți, iar care succesul final este singurul obiectiv urmărit.

Statele neutre și în deosebi cele riverane ale Mării Nordului sunt grav atinse în această uriașă ciocnire de interese între beligeranți, care în practică le supune la o presiune atât de puternică, încât păstrarea neutralității lor de-

(Continuare in pag. 2-a)

MITUL MAȘINISMULUI IN RĂZBOIUL MODERN

de AL. GREGORIAN

Notările acestea de un tragic aproape neverosimil pe care le semnează în coloanele noastre o doamnă profesoară înapoiată de curând dintre ruinele Varșoviei, vor să reconstitue din câteva scene trăite pe liziera morții imaginea unuia dintre cele mai bizare războae ale lumii. Citindule, ai impresia că o fantezie sinistră însăilează o poveste de Apocalips și până la urmă rămâi cu concluzia amară, desnădăjduitoare, că destinul omului este definitiv îngenunchiat de mașinismul distrugător și că istoria se va scrie de acum încolo numai în bombardiere sau că, în orice caz, soarta războaelor se va decide exclusiv cu tancul și cu eșaloanele moto-mecanizate care ar face inutilă orice impotrivire eroică, orice rezistență a spiritului.

De sigur, civilizația tehnică a veacului nostru face ca mașina de război să joace un rol destul de important în hotărirea victoriilor pe câmpul de luptă. Arma automată și avionul imprimă bătăliilor caracteristici noui care ar putea fi rezumate în coordonatele secolului nostru însuși, în intensitate și viteză. Intensitatea focului ucigător care retează cu pânze de fier elanul și viața luptătorului, și viteza care reduce spațiile, înlesnind încleștarea forțelor vrăjmașe și operațiile totale, sunt într'adevăr două dimensiuni impresionante ale războiului modern. Ele lucrează pentru decimarea fulgerătoare a puterilor fizice și pentru desorganizarea morală a adversarului, deopotrivă. De aceea sensibilitatea noastră, atacată pe două laturi, își dublează portativul de impresionabilitate și de aceea psihologia masselor ținute sub puterea hipnotică a războiului mecanic, reacționează dezordonat la fiecare svon și la fiecare fenomen de criză inerent războiului.

Dar a atribui mașinismului un rol suveran în deciziunea luptelor este și exagerat, este și periculos. Căci dacă o coloană de tancuri poate determina o victorie locală într'un punct al frontului sau dacă un raid aviatic poate anticipa o derutare a forțelor inamice, soarta bătăliilor depinde până la urmă tot de concepția spirituală a războiului.

Gloria mașinei de luptă este mult prea dilatată de imaginația noastră. Ea este o transpunere a mitului mașinist de pe planurile social-economice pe plan militar, adică o diformație de mentalitate

(Continuare in pag. 2-a)

Măria Sa Marele Voevod Mihai depunând jurământul

Măria Sa Marele Voevod Mihai semnând pergamentul cu jurământul